

Martin Wallén, "Under dessa timmar avlöser vi varandra", dokumentation av performance, Konstföreningen Åkern.

Supermarket firar 20 år

2026-04-30 15:53

Slakthusområdet, Stockholm

Lönehelg i Stockholm. Folk är ute och rör på sig. Två konstmässor pågår samtidigt – Supermarket i Slakthusområdet och Market i Frihamnen – och båda firar 20-årsjubileum. Supermarket startade som en reaktion på den mera kommersiella mässan Market och har fokus på konstnärsdrivna gallerier. Det är förstås ändå inte vattentäta skott mellan dessa mässor, många besöker båda.

På Supermarket är årets tema galan, festen, firandet av de tjugo åren. Som årlig besökare märks både utveckling och förändring – i organisationen, programmet, lokalerna förstås och delvis även i konsten som visas.

En faktor som är känd sedan början är att många verk är små till formatet. Flera, kanske de flesta, gallerier reser med flyg eller tåg och har varken möjlighet eller ekonomi att transportera större verk. Även svenska gallerier visar ofta mindre arbeten, inte sällan för att ge utrymme åt flera konstnärer.

I år är majoriteten av de svenska gallerierna baserade i Stockholm. Några kommer från södra Sverige, men endast två finns i Norrland: Konstföreningen Åkern från Bergsjö och Galleri Lokomotiv från Örnsköldsvik.

Det är lite tråkigt att inte flera gallerier från norra Skandinavien och Norden deltar i år. Förra året fanns ett par nordnorska och nordfinska aktörer. Men både Lokomotiv och Konstföreningen Åkern visar genomarbetade presentationer som anknyter till Sveriges nordligare delar. Internationellt finns representation från bland annat Sydkorea, Ryssland, Ukraina, Palestina, USA och Iran.

Som vanligt råder ett myller av människor, konstverk, installationer. Något slags fiskliknande varelse kryper omkring på golvet, ett par pälsklädda två och en halv meter höga figurer banar väg genom gångarna.

Hos Konstföreningen Åkern ligger Martin Wallén i ett badkar på hjul, fyllt med vitt fluff och genomskinliga plastbollar. Han ber människor flytta badkaret, vilket gör att han hamnar på lite olika platser. I en till synes snäll förklädnad – som en hund med stor rosa nos och knallblå linser – ställer han frågor som snabbt får en mer försåtlig underton. Den som sätter sig ner bredvid badkaret kan inleda ett samtal som kan sluta hur som helst. Det verkar dock som om en viktig fråga är ”att flytta” eller bostadsfrågan. Det är ett roligt grepp som kanske inte lämnar något bestående minne förutom just det att man faktiskt kan göra i stort sett vad som helst.

Malin Östberg har byggt ett slags skåp i gråbetsat trä. På ena sidan finns ett sminkbord där hon iscensätter sig själv som en clown, på den andra en täljd juicepress med tillhörande ränna, också av trä, där apelsinsaften rinner ner. Hon sitter ovanpå skåpet och ber människor att skära itu apelsiner för att ge henne ett glas juice. Gesten, att be en främling att utföra en tjänst, ställer frågor om uppföring, omsorg och relationer. Att pressa en apelsin kan vara kladdigt, den söta saften klibbar på händerna.

Malin Östberg, "Under dessa timmar avlöser vi varandra", dokumentation av performance, Konstföreningen Åkern.

Åkerns bås är curerat av Maria Bengtsson, som sätter in verken i ett performancehistoriskt sammanhang – allt från Yoko Onos erbjudande till publiken att klippa sönder hennes kläder till Marina Abramovis mera introverta borsta-håret performance, verk sedan länge lika igenkännbara som variationer av oljemålningar. Mycket är sig likt. Wallén och Östberg jobbar med humor vilket är effektivt och kan dra in människor att medagera.

Installationen i montern knyter samman deras respektive aktion. Östberg visar en målning på kakelplattor med motiv av ett handfat, medan Wallén presenterar väggobjekt med badrumsanknytning. De är välgjorda och kompletterar badkaret respektive träskåpet.

Galleri Lokomotiv visar tre konstnärer. Jonna Iversens verk är ett tredimensionellt collage av fotografier som klippts ut och satts samman till sköra byggnationer. Här syns detaljer från vardagslivet under tiden från det att hon avslutade sina studier på Konsthögskolan i Umeå till ungefär idag. En strävårig tax, ett träd med tunna grenar, snödrivor. En distans på några centimeter till bakgrunden skapar en luftig känsla och kastar oregelbundna skuggor på väggen. Det är vackert och ömtåligt, kanske som livet när man letar sig fram mellan olika situationer.

Jonna Iversen, "Hack i tiden på inombordskartan", collage.

Staffan Westerlunds stora målning har Giron – Kiruna som tema. Stadens flytt och inskränkningen av samernas områden gestaltas genom ett hus i ruiner och en kvinna i nordsamisk dräkt, vänd bort från staden. Hon ser anklagande, eller misstänksam ut och är avskild från resten av bilden genom en trädstam som löper uppifrån och ner i bilden.

Staffan Westerlund, "Giron (Den sista renen)", olja på duk.

På golvet står en träkonstruktion med två videoskärmar. Här visar Maria Mäki en videodiptyk med titeln "Den vars namn inte uttalas högt". Filmen kretsar kring björnens roll i finsk folktrö, både som konkret mytisk kraft och som en verklig fara i skogarna. I folktron kunde den som var arg på sin

granne skicka björnen till honom för att slå ihjäl hans boskap. Kvinnor kunde gå ut i skogen och skrämman bort björn om de visade sin nakna rumpa. I botten finns en berättelse om en Margareta från Ålsta som anklagades som häxa för att hon använt "björnstämning". Björnen var mäktig, men ännu mäktigare var kvinnans energi som samlades i hennes könsorgan. Mäki berättar poetiskt i film med träd, rönnbärsklasar, vatten, fullmånar, myror och skog. Historien är spännande och vinner på sin bakgrund, som fördjupar förståelsen.

Årets Supermarket är kanske mera spretig än tidigare. Det finns inslag av politisk medvetenhet kopplad till ett osäkert världsläge. Endast några få gallerier har helt scenograferade och genomarbetade montrar. Ett undantag är finska Galleria Rankka där konstnärgruppen Joymen/Glädjemännen täckt väggarna med tuschteckningar av människor, hus och annat. Det är en helhet som blir en hel värld.

Självklart finns massor av roliga och sevärda enskildheter att upptäcka. Själv fastnar jag för en robotkatt hos Candyland. En katt med gröna ilska ögon, och lång päls, vars ryckiga rörelser drivs av fem motorer. Illusionen av en sur katt är förvånansvärt övertygande.

Text och foto: Maria Backman

Volym 2026-04-30

[Länk till denna artikel \(/sv/Sarprofil-delplatser/volym/recensioner/supermarket-firar-20-ar/\)](/sv/Sarprofil-delplatser/volym/recensioner/supermarket-firar-20-ar/)

Information

Supermarket

"The Great Gala"

Slakthusområdet, Stockholm

23–26 april, 2026.

Senast uppdaterad 2026-04-30 15:53

Tillbaka till toppen